

METOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto.
Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para.
Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 4 D D,
na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D
Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo;
tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za
Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz
«Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir

Št 19. Ljubljana, 15. oktobra 1922. Letnik XXXIX.

Obseg: Živinorejci, nabavite si takoj seno! — Kako je odpraviti hudobnost bikov? — Imenitno domače umetno gnojilo, ki ga ni treba kupovati. — Mladinske organizacije na kmetih. — Bodite pravični in ne smatrajte cen umetnih gnojil previsokih z ozirom na sedanje razmere, zato gnojite to jesen svoje travnike s Tomasovo žlindro, kalijevo soljo ali kajnitom! — Izvoz vina iz Jugoslavije v Češkoslovaško. (Dalje in konec.) — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Listnica uredništva. — Inserati.

Živinorejci, nabavite si takoj seno!

Cene suhi klaji (senu in slami) neprestano rasejo in bo bržkone kmalu vse seno, kjer ga imajo čez svojo potrebo, pokupljeno, zlasti od spekulantov. Pozimi in zgodaj pomladi teh krmil sploh ne bo dobiti, odnosno le po pretirani ceni. Kmetijska družba za Slovenijo je že meseca avgusta nakupila primerno množino slame in sena ter sedaj oddaja samo še seno, ker je vsa kupljena slama že oddana. Družba oddaja sladko seno po 9,20 K za kg franko vseh železniških postaj v Sloveniji, in sicer le v celih vagonih. Naročitev na drobno družba ne sprejema.

Kmetovalce pozivljamo ponovno, da potom svojih kmetijskih podružnic ali županstev takoj skupno naroče potrebno seno v celih vagonih ter jih nujno svarimo se zanašati na nakup konci zime ali pomladi.

Naročeno seno je naprej plačati, kajti družba je morala tudi vse kupljeno seno takoj plačati, je založila v to svrho denar po visokih obrestih in zato mora računati le s takojšnjim plačilom, če naj ne trpi občutne izgube pri plačevanju obresti.

Naročniki na seno pa morajo z dostavo nakupljenega blaga potrpeti, kajti seno pride iz Slavonije in ker so vse železniške proge med Slavonijo in Slovenijo tako

z vagoni zabasane, da potrebuje odpremljen vagon po več tednov preden pride na namembno postajo v Slovenijo.

Kmetijska družba pa pri tej priliki ne sme zamolčati svojega obžalovanja nad dejstvom, da vse vprek govori o silnem pomanjkanju sena, a njene podružnice in županstva se pa vendarle ne zganejo, da bi takoj zbrala naročila na seno in kupnino zanj ter bi potem pri družbi naročila cele vagone. Kmetijska družba je v očigled dejanskemu pomanjkanju sena v Sloveniji založila za nakup več milijonov kron in hoče s to pomožno akcijo pomagati živinorejcem, toda poklicani krogi kažejo nedopustno nebržnost.

Kako je odpraviti hudobnost bikov?

Obilokrat se čita, a še večkrat sliši o nesrečah, ki jih napravijo človeku starejši, hudobni plemenski biki. Pri takih živalih so posebno v nevarnosti vsi oni, ki imajo večkrat opravka z njimi, pa ne znajo z bikom pravilno ravnati. Ni še dolgo tega, ko se je v vasi I. strgal bik, podrl najprej na dvorišču stoječega gospodarja, ki si je pri padcu zlomil desno roko, in prav nevarno obdelal z rogovi deklo, ki je prihitela gospodarju na pomoč. Danes ležita še oba v postelji, dočim so bika takoj odpeljali mesarju pod nož. In koliko je podobnih primerov!

Podivjanosti bikov so več ali manj krivi kmetovalci sami. Hlapci, dekle, žalibog večkrat tudi gospodarji, ravnaajo z bikom na način, kakor bi bila žival divja zver.

Pretepavanje, suvanje, pogostokrat neumno in neumestno norčevanje z živaljo, se utisne biku v spomin; zato ob prvi priliki, ko se otrese železne verige, se maščuje nad vsem, kar vidi živega okrog sebe.

Podoba št. 19.

Taki hudobni nagibi bikov se prav izlahka odpravijo. Tudi od narave trmaste živali se ukrote, treba je le dobre volje in potrpežljivosti. Kakor ima vsaka žival rada mir, lepo ravnanje in dobro oskrbo, tako je pri biku odvisno njegovo zadržanje le od teh činiteljev. Če je le možno, naj bika oskrbuje, krmi in spušča vedno ena in ista oseba. Ako je oskrbnik z bikom potrpežljiv, miren in spravljen, tedaj se mu ni treba bati napada.

Podoba št. 20.

Da se pa zavarujemo proti vsaki možnosti napada, je najpriporočljivejše, da dobi bik, ko je star $\frac{1}{2}$ leta, **obroček v nos**. Našim bikorejcem je ta naprava še jako malo znana. Večina bikov nima obročkov, vsled česar je možnost ukročenja razborite živali nemogoča. S tem je pa tudi slabo ravnanje z bikom v zvezi.

Nosni obroček, ki se vtakne skozi hrustanec smrčka, kakor kažeta podobi 19. in 20., lahko izvrši vsak bikorejec sam. To delo je preprosto pri mladem bikcu, težje in napornejše je pa to pri starejšem biku. Pri takih

živalih je po možnosti to izvršiti v navzočnosti živinozdravnika, kateri ima v to svrho nalašč pripravljene instrumente.

Danes se uporabljajo že najrazličnejši nosni obročki. Najpreprostejši način vtikanja je oni, ki ga kaže pod. 19. Tak obroček se raztegne in je na obeh koncih oster. Vzame se ga v desno roko in porine hitro skozi hrustanec, medtem, ko dva moža trdno držita glavo. Ko je hripelj predrt, se naravnata oba konca obročka, privijeta z malim vijakom, kateremu se s kleščami odščipne glavico.

Nosni obroček se prične uporabljati takrat, ko se opazi, da postaja plemenjak hudoben. Napačno ravna jo oni bikorejci, ki privežejo na nosni obroček vrv in skušajo na ta način krotiti žival. Tako ravnanje največkrat ne doseže zaželenega uspeha. Najboljše in najzanesljivejše je 4–5 cm debela in 1 m dolga palica, ki nosi na koncu železno zapono, v katero se vtakne nosni obroček. S to palico se lahko kroti najhudobnejše bika. Cukanje palice ponepotrebno naj se opušča, ker to žival le vznemirja.

Nosni obročki se dobivajo v vsaki trgovini z železnino ter jih ima tudi Kmetijska družba v zalogi.

Ciril Prijatelj.

Imenitno domače umetno gnojilo, ki ga ni treba kupovati.

Navzlic brezštevilnim spisom in mnogih knjig, ki so izšle med Slovenci o umetnih gnojilih, so naši kmetovalci še vedno slabo poučeni o umetnih gnojilih. Večina misli, da so umetna gnojila le tista, ki se morajo kupiti. To domnevanje je napačno.

„Dober“ hlevski gnoj v zvezi z umnim obdelovanjem zemlje je bil, je in ostane najboljši, ker ima v sebi vse potrebne rastlinske hranilne snovi.

Naš hlevski gnoj pa ni dober, odnosno je za naša zemljišča pomanjkljiv, ker nima v sebi dovolj neobhodno potrebnih hranilnih snovi in ker naša že od narave na fosforovi kislini in kaliju revna zemljišča teh hranilnih snovi nimajo dovolj v sebi. To napako mora umen kmetovalec popraviti z umetnimi gnojili.

Hlevski gnoj ima v sebi vse hranilne snovi, četudi včasih nekaterih premalo, dočim ima umetno gnojilo v sebi le eno, dve ali tri rastlinske hranilne snovi. V tem tiči razlika med hlevskim in umetnim gnojem in umetni gnoj ostane umetni, če ga kupimo, doma pridelamo ali kjerkoli dobimo.

Ta spis je namenjen imenitnemu, doma pridelanemu gnoju, ki ga naši kmetovalci veliko premalo cenijo in z njim potratno ravna jo. Mislim na **pepel od lesa**.

Z malimi izjemami se pri nas skoraj izključno kuri z lesom. V kuhinji se kuri vse leto, pozimi pa tudi v pečeh za segrevanje stanovanj. Pozimi torej pridelamo v vsakem gospodarstvu obilne množine veliko vrednega pepela.

Pepel od lesa ima v sebi razmeroma veliko najvažnejših in najdražjih rastlinskih hranilnih snovi, t. j. fosforove kisline in kalija, poleg nekaterih drugih manjvažnih. Pepel od mehkega lesa je manj vreden nego od trdega. Večinoma kurimo s trdim (bukovim in hrastovim) lesom.

Povprečno je v 100 kg našega pepela slabih 3 kg v vodi raztopne fosforove kisline in 9 kg kalija.

Ker po današnjih cenah Tomašove žlindre plačamo za 1 kg fosforove kisline 42 K in v kalijevi soli 1 kg kalija po 14 K, je torej 100 kg pepela vredno 150 kron! To

je pa že lepa vsota, ki nas sili ves doma pridelani pepel skrbno zbirati in ga kot umetno gnojilo na pravem mestu porabiti, kot poboljšek gnojenja s hlevskim gnojem. Rastlinske hranilne snovi v pepelu brzo učinkujejo, zato ž njim štipamo pomladi ozimino, gnojimo ž njim ob setvi jarino, izborno prija krompirju in zlasti strniščni ajdi. Pepel od lesa kot umetno gnojilo sploh dobro prija vsem kmetijskim rastlinam, v vinogradu pa trtam ž njim pomladi prav posebno hitro pomagamo.

Zbirajte torej prav skrbno ves pepel od lesa, in če ga ima kdo naprodaj, ker ga sam ne potrebuje, kupujte ga od njega kg vsaj po eno krono. Verjemite, da ta izdani denar pri sedanjih cenah umetnih gnojil ni zapravljen, saj Vas po taki ceni prideta fosforova kislina in kalij cenejše stati, kakor pri nakupu umetnih gnojil!

Na vse to Vas opozorimo zlasti sedaj pred zimo, ko se bo do pomladi zaradi zimske kurjave v vsakem gospodarstvu veliko pepela nabralo. Seveda se nekaj pepela tudi porabi za kuhanje potrebnega luga, a tudi prekuhan pepel ni brez vsake vrednosti, zato tudi tega ni zavreči. Ostali lug, ki ima v sebi še vso fosforovo kislino in veliko kalija, pa ni izliti v jarek ali na dvorišče, ampak na gnoj ali pa na mešanec (kompost), da vsaj tamkaj pride do veljave.

Mladinske organizacije na kmetih.

1. Potreba stanovskih organizacij.

Naša ljudska šola ne zadostuje potrebam ljudske vzgoje zunaj po deželi. Naši mladini je treba na vsak način več stanovske vzgoje, da postane bolj vnet in bolj sposobna za svoj kmetijski poklic.

Naša kmetija potrebuje vnetih in razumnih gospodarjev, zvestih poslov in dobrih delavcev. Kmetiska mladina se po končani ljudski šoli preveč zanemarija in zapušča. Telesno rase, duševno zastaja. Domača vzgoja ne zadostuje. Večkrat je celo nasprotna ciljem in interesom kmetijskega poklica. Če oče doma vedno le toži o težkem in nevhvaležnem delu, o slabih letinah, o težkem izhajanju, in če ne vidi nikake svetle točke v svojem poklicu, potem ni nič čudnega, če se sin nalezeta tega duha, če ga začne mikati po lažjem zaslužku in lažjem življenju, po tuji sreči, in če se nazadnje izneveri svojemu poklicu. Kar ne stori v tem pogledu domača hiša, to pomaga slaba družčina, to pospešujejo pa tudi razna društva, ki so se razvila po deželi, in ki že v zgodnji mladosti zavajajo mladino na stranska pota in jih zastrupljajo s svojimi strankarsko-političnimi cilji. S takim delom se pospešuje stanovska nezvestoba in omalovaževanje lastnih stanovskih interesov, s takim delom se vceplja in vzgaja nasprotstvo in strankarsko sovraštvo med tovariši in sosedi, s takim delom se zavaja mladina na potrebe in razvade, ki se prav malo prilegajo razmeram in potrebam našega kmetijstva in kmetijskega življenja zunaj po deželi. Kaj ni to žalosten pojav, da se n. pr. naša mladina ne udeležuje kmetijskih predavanj, ki se prireajo po deželi in da se odteguje svoji izobrazbi, ker ji gredo vse druge muhe in marnje po glavi?

Kmetijski naraščaj potrebuje stanovske organizacije, da se bo z večjim veseljem in boljšim umevanjem poprijel domačega dela in da se bo bolje zavedal svojega poklica in svojih nalog. Z boljšim umevanjem bo raslo zanimanje, z večjim zanimanjem pa marljivo delo in boljši uspehi! V tem na-

ziranju je treba mladino utrjevati in v tem zmislu podpirati domačo vzgojo. Naši mladini je treba odpirati oči in glavo, da bo izpregledala in razumela, da se da na kmetih najbolj srečno živeti, da ima zemlja še bogate zaklade v sebi in da jih je treba znati odpirati, da se bo blagostanje dvignilo. Naša mladina se mora učiti zunaj v naravi opazovati in sploh več misliti o vzrokih in učinkih naravnih pojavov v kmetijstvu. Dopovedati ji je treba, da je kmetija zmožna napredka in večjega uspeha. Vse to jo bo privedlo tako daleč, da bo vzljubila svoj poklic, da se ga bo z veseljem oklenila in da ne bo zapuščala rodne zemlje tako lahkim srcem, kakor se to danes godi. Kot najbolj uspešno sredstvo za povzdigo stanovske vzgoje se smatrajo danes kmetijsko-nadaljevalne šole in mladinske organizacije, takozvani mladinski kmetijski klubi.

2. Uredba mladinskih organizacij.

Mladinske kmetijske organizacije so nastale v novejšem času. Poklicala jih je v življenje današnja potreba. Razvile so se v Ameriki, kjer so danes močno razširjene. Te organizacije imajo nalogo, vzgajati kmetisko mladino za dom in za kmetijski poklic. Osnovane so po načelu samozdruževanja in brez predpisov društvenega zakona. To so enostavno urejeni klubi, ki delujejo s pomočjo svojih pravil in navodil. Združuje jih stanovska zavest in tiste naloge, ki jih predpisujejo klubova pravila.

V teh organizacijah, ki se lahko povsod snujejo, kjer imamo moške učne moči, naj se zbira naša kmetiska mladina po deželi. Prinesle ji bodo s svojo smotreno vzgojo več koristi, kakor vse druge organizacije, ki se danes snujejo in širijo po deželi.

Za te organizacije je treba požrtvovalnega dela predvsem na strani učiteljstva. Za krajevno vodstvo teh organizacij ni noben drug tako poklican kakor ljudskošolski učitelj. On pozna mladino, pozna starše, pozna krajevne razmere in posestne razmere; ima pa tudi največ stika z mladino, tako da ima tudi s tega stališča najlepšo priliko za svoje udejstvovanje na vzgojnem polju kmetijskega prebivalstva. Pomagati mu morajo pri tej organizaciji kmetijski strokovnjaki — današnji okrajni ekonomski, ki imajo tudi po svojih službenih navodilih nalogo, pospeševati postanek in delovanje takih stanovskih klubov. Pomagati pa mu mora tudi Kmetijska družba v Ljubljani, ki mora kot centrala za te organizacije dajati potrebna navodila za delovanje teh klubov in njihovih članov in ki mora priskrbovati tudi potrebna gnojila in semena za kmetijske poskuse.

Četudi manjka pri nas tiste naprednosti in tiste dovtetnosti, kakor jo opazujemo danes v Ameriki in četudi nismo tako zreli za take organizacije, bi se dalo ob potrebnem zanimanju in resni volji vendar tudi pri nas začeti in mnogo dobrega doseči. Vsaj naše podeželske in gospodarske razmere nas v to silijo, če hočemo priti z našo ljudsko vzgojo naprej.

Glavni pogoj je in ostane za tako mladinsko stanovsko organizacijo požrtvovalno deloven učitelj, ki mora biti in ostati od vsega početka naprej duša takim združitvam. Kakor hitro bo led prebit, pa se bodo tudi pri nas te organizacije razvile. Prvi ugodni uspehi bodo vzdramili tudi druge kraje, da se bodo oprijeli teh organizacij.

Mladinske organizacije so važne v naših krajih predvsem za moško mladino v starosti od 14. leta dalje.

3. Delo v mladinskih kmetijskih organizacijah.

Mladinske organizacije delujejo na sledeči način:

1. Mladina v teh klubih mora prevzeti gotova dela in jih samostojno izvrševati na domači kmetiji. Ta dela se tičejo pridelovanja in gnojenja posameznih rastlin. Potrebna navodila daje Kmetijska družba. Na ta način se vežba mladina v boljših načinih proizvodnje kmetijskih pridelkov. Jeseni se mora s svojimi uspehi udeleževati ogledov in tekmovanja. Ti tekmovalni ogledi so najboljše spodbuda ne le za vztrajanje pri teh organizacijah, ampak tudi za napredek v kmetijskem pridelovanju sploh.

2. Mladina v teh klubih se mora udeleževati izobraževalnega dela, ki se prireja s kmetijskim poukom in s potnimi predavanji, s pomočjo poučnih izletov, s pomočjo ogledovanja kmetij v domači okolici itd. Mladina naj spozna, da je domača kmetija zmožna napredka, večjega blagostanja in srečnejšega življenja, in da je pri tem veliko lažje tudi na sposobnostih gospodarja, tako kakor pri vsakem drugem stanu. Mladini naj se pri takih prilikah razodenejo naloge gospodarjev, pa ne samo naloge, ampak naj se opišejo in pojasnijo poleg dolžnosti tudi vse pravice, vse lepe strani in prednosti kmetijskega življenja nasproti življenju po mestih in tvornicah.

3. Z društveno organizacijo in z društvenim delovanjem samimnasebi se vežba in pripravlja mladina tudi za društveno življenje, za skupno nastopanje in za društveno pospeševanje gospodarskih interesov. S takim delovanjem pospešujemo društveno vzgojo. Mladina se pa tudi navzame vse lažje tistega duha in zmisla za združeno gospodarstvo, ki ga danes tako manjka naši generaciji in ki nam je za boljšo bodočnost neobhodno potreben.

Take so torej naloge mladinskih organizacij. Ob dobrem izvajanju bodo lahko veliko pripomogle k boljši vzgoji našega kmetijskega naraščaja. Vplivale bodo najugodnejše pa tudi na ves bodoči razvoj našega kmetijstva.

V. Rohrman.

Bodite pravični in ne smatrajte cen umetnih gnojil previsokih z ozirom na sedanje razmere, zato gnojite to jesen svoje travnike s Tomasovo žlindro, kalijevo soljo ali kajnitom!

Lanska in letošnja suša sta nam na travnikih, seno-žetih, košenicah in rovtih v Sloveniji, v krajih, kjer je živinoreja poglavitni vir kmetijskih dohodkov, prizadeli ogromno škodo.

Kdor obdoljuje samo sušo, ta se moti! Velik del krivde je pripisovati izčrpani zemlji, ker jo že 8 let premalo ali nič ne gnojimo. Naša gnojila so prišla v nered in malokdo misli še na gnojenje z gnojnico, saj so gnojnične sesalke in gnojnične posode skoraj vse razbite.

S travo porasla tla si posredno sama deloma pomagajo z dušikom iz zraka, a nedostaja jim fosforove kisline in kalija, zato brez teh važnih rastlinskih hranilnih snovi tudi brez suše ni misliti na obilen pridelek. V kraju, ki je bil po suši posebno prizadet, mi je pravil posestnik A. M. v B., da je letos pomladi pognojil del svojih travnikov s superfosfatom in kajnitom ter je zato navzlic suši imel boljšo kot srednjo košnjo. Torej, posnemajte ga!

S komur govorim in kamor sem letos poleti prišel, sem čul od vseh strani jadikovanje, da bi bilo drugače, če bi imeli Tomasovo žlindro in kalijevo sol, odnosno kajnit. Na moj ugovor, da je ta umetna gnojila že zdavnaj zopet dobili pri Kmetijski družbi, sem redno dobil odgovor, da so jim cene previsoke. Seveda sem to trditev primerno zavrnil.

Dandanes je navidez res vse drago, a pridelovalec mora prav računati in imeti pred očmi, če drago prodaja, mora tudi pridelovalna sredstva v tisti meri dražje kupovati. Večji dohodek je vedno zvezan z večjim izdatkom!

Prosim, računajte.

Danes je napram predvojnimi cenam približno in povprečno dražje:

sirovo železo	100 krat,
seno	200 „
mleko	60 „
jajca	100 „
krompir	150 „
žito	80 „ i. t. d.

Nasproti je pa tudi dražje:

Tomasova žlindra	100 krat,
superfosfat	85 „
kalijeve sol	45 „
kajnit	50 „

V splošnem so se za živinorejca umetna gnojila manj podražila nego proizvodi živinoreje, ki jih on prodaja, izvzemši žive živine, zato ugovor, da so umetna gnojila predraga, v splošnem ne velja. Kmetovalec je pa upravičen kazati še na druge svoje ogromne izdatke, ki ga navzlic sedanjih njegovih navidezno visokih skupičkov ženejo v novo zadolževanje, če se tudi ne drži osemurnega delovnega časa, ampak mora delati od ranega jutra do poznega večera. Kmetijskega obrata mestjan niti približno ne pozna, zato prav nič ni upravičen zmerjati pri nas kmeta z oderuhom.

Če naj naš kmetovalec za silo izhaja, ne preostane mu drugega, nego več pridelovati, t.j. umnejše gospodariti, in eno takih sredstev v to svrhu je raba umetnih gnojil na travnikih, ki mu več prinese, nego znaša razmerje njih cene napram ceni proizvodom živinoreje.

Ako pognojiš letos jeseni 1 ha (10 mernikov posetve) travnika vsaj s 300 do 400 kg Tomasove žlindre in s 100 kg kalijeve soli (ali namesto te s 300 do 400 kg kajnita), moreš računati že bodoče leto na bogato poplačilo večjih stroškov gnojenja ne glede na dejstvo, da se bo tako gnojenje gotovo 4 leta in še dlje poznalo. Vsako leto pomladi pa ne pozabi travnik z brano prevleči, ker s tem mah zatreš, odpreš tla dostopna zraku, kar vse silno pospeši rast trave. Če pa vrhu tega pozimi navoziš še gnojnice na travnik, boš pa toliko sena pridelal, da Ti bo zmanjkalo shramba!

To leto so tudi črvi (ogrci) travniško rušnjo silno pokončali, če boš pa ravnal po gorenjih navodilih, se bo rušnja takoj zopet naredila.

Da sta Tomasova žlindra v zvezi s kalijevo soljo ali kajnitom izborni in neobhodno potrebni gnojila za travnike, pri nas itak že vsak dobro ve na podlagi dolgoletnih izkušenj, zato ni treba nikakih preizkusnih gnojenj ali posebnih priporočanj; ta spis ima edino namen razpršiti napačno mnenje, da so ta umetna gnojila predraga. Njih

cena se res sliši visoka, toda napram ceni sena in z ozirom na njih uspeh je pa prej razmeroma prenizka nego previsoka.

Bodimo odkritosrčni! Živimo v čudnih časih in v čudnem razpoloženju, a razmere izboljšati pa vsak zase premalo stori. Smo pač vsi enaki: kupovali bi radi po predvojnih cenah, a prodajali po sedanjih. Žal to ne gre. Dokler bo svet stal, bo vladala vedno težnja nakupovalne cene spraviti v sklad z nakupnimi. Če danes še ni tega pravega sklada v vseh pogledih, so to bolečine, ki nam jih je vojna prizadajala; imejmo potrpljenje, vsak dan bo boljše, če bo vsak zase storil svojo pravo krščansko, stanovsko in človeško dolžnost ter ne bo poslušal hujšakčev in sirovih zmerjačev, ki v današnjih zmedenih časih iščejo le svojo korist in hočejo na tuje stroške brez težkega dela živeti, ne da bi sami za ozdravljenje razdrapanih razmer hoteli kaj storiti.

G. P.

Izvoz vina iz Jugoslavije v Češkoslovaško.

(Dalje in konec.)

3. da odpade dosedanja dolžnost uvoznikov naših vin, da morajo nakupiti eno tretjino vina, pridelanega v Češkoslovaški republiki.

To je torej vsebina dogovora med našo in češkoslovaško vlado.

Na nas je sedaj ležeče, da ga čim bolj mogoče izkoristimo.

Če se primerno organiziramo in v Češkoslovaški republiki upeljemo, izvozimo lahko omenjeni kontingent vina, medtem, ko so Čehi izjavili, da so zadovoljni, če uvozijo k nam le 60.000 hl piva, ker vedo, da se pri obstoječem visokem kurzu češke krone bo le malo češkega piva pri nas moglo prodati.

Da izvozimo nam kontingentirano množino vina v Češkoslovaško, je najbolj odvisno od naših vinskih trgovcev in izvoznikarjev. Treba si je zagotoviti v češkoslovaški republiki dobre in stalne odjemalce. Zato je treba dobrih in reelnih trgovcev. Nereelnost nam lahko vse pokvari. Treba bo tudi nekoliko požrtvovalnosti. Prireditelje vzorčne razstave, ki sem jo priporočal že za letošnjo jesen in ki se — žal — ni izvršila, bo treba na vsak način uprizoriti vsaj prihodnjo pomlad meseca marca.

Naša legitimna vinska trgovina naj se torej s krepko roko zavzame za to, da izkoristi dovoljeni kontingent in da pribori našim vinom v Češkoslovaški republiki ono stališče, ki mu gre po njegovi dobri kvaliteti. Zagotovljenje stalnih, dobrih odjemalcev v Češkoslovaško bo v korist tako našim vinotrcem kakor našim vinogradnikom.

Da se bo izvozni kontingent na vse pokrajine naše države izvoznim potrebam primerno razdelil, predlagala sva s kol. Stojanovičem vladi, naj se določi, koliko od tega kontingenta bi imelo odpasti na posamezne pokrajine naše države.

Ako bo naš predlog sprejet v ekonomsko finančnem komitetu, bi odpadlo na Slovenijo 30.000 hl vina. Naš predlog je šel tudi za tem, da se prepreči izvoz zelo šibkih in slabih vin, to je vin izpod 8% lk. in pa vin iz direktnorodečih trt (Otelu itd.), ker bi taka vina mogla pokvariti v Češkoslovaški dober glas naših vin. Da se končno prepreči zloraba uvoznih dovoljenj, naj bi ista ugasnila, ako se ne izkoristijo tekom 3 mesecev. Kontrola vrši naš generalni konzulat v Pragi. Končno sva tudi predlagala, da naj sestavi naša vlada seznam naših izvoznih vinskih trgovin in ga sporoči našemu gen. kon-

zulatu v Pragi v svrhu publikacije, nasprotno pa naj bi se pri nas publiciralo imena čeških uvoznih tvrdk. Ta korak ima namen, da seznanimo naše vinske trgovce s češkimi in obratno.

Pogoji in zgledi za izvoz vina v Češkoslovaško.

Pogoj za uvoz vina v Češkoslovaško je po tamošnjih zakonitih predpisih, da mora biti uvoznik oseba, ki ima v Češkoslovaški obrtno koncesijo. Iz tega sledi, da morajo naši izvozniki gledati, da se spojijo s češkimi tvrdkami (vin. trgovci, gostilničarji, zadrugami itd.), ki imajo tam svojo obrt, ali pa, da si tam sami ustanovijo trgovine in si pridobijo obrtno pravico. Slednje bi bilo dobro iz tega vzroka, ker bi se tako zagotovilo, da bodo vinski odjemalci na Češkem dobili naša vina v roke tako kakor so, medtem, ko si drugače češki trgovec naša vina lahko prikoji po svoji potrebi. To bi bilo gotovo neprikladno, posebno za naša fina kvaliteta vina, s katerimi bi se dalo na Češkoslovaškem brez dvoma veliko doseči. Gotovo je, da se mnoga ljutomerska in druga vina lahko merijo s francoskimi, soternskimi vini, ki se v Pragi prodajajo v buteljkah po 30—50 čl. kron.

Ta naša vina bi bilo na vsak način zaščititi, da se ne prodajajo pod drugo nego našo marko.

Uvoznik, ki bo hotel uvoziti naše vino v Češkoslovaško, mora najprej zaprositi pri ministrstvu trgovine v Pragi za uvozno dovoljenje, pri čemer mora izpolniti spredaj navedeni pogoj, to je, da ima v Češkoslovaški republiki obrtno pravico. V prošnji je navesti ime odposiljatelja in ime prejemnika.

Na podlagi izdanega dovoljenja bo moral uvoznik tekom treh mesecev spraviti vino preko češkoslovaške meje, ker po preteku tega roka uvozno dovoljenje zapade.

Eventualne vzorce do $\frac{1}{2}$ l od vsake vrste vina sme legitimni trgovec ali uvoznik poslati v češkoslovaško republiko prosto carine, ostalo vino je pa z acarinirati.

Carina se odmerja v Češkoslovaški od brutto težine, in sicer 4.20 čl. kron od kg. Ker odpada na 100 l približno 1.7 kg tare, znaša carina na liter vina okroglo 5 čl. kron.

Daljši davek na vino znaša v Češkoslovaški republiki pri litru: trošarina 80 v in prometni davek 60 v. Iz tega sledi, da znaša ves davek s carino vred pri litru vina 6.40 čl. kron. Poleg tega smejo posamezne občine pribiti še občinsko doklado, še do 25% drž. davka, tako da bi znašal ves davek največ 6.75 čl. kron. Prevozni in drugi stroški iz Slovenije v Prago znašajo približno 1 čl. krono, tako da zneso vse skupaj največ blizu 7.75 čl. kron.

Navadna vina se prodajajo v republiki na debelo po 10 čl. kron, v čemur pa ni zapopadana trošarina, ki jo plača kupec. Torej bi odpadla na navadno vino prodajna cena kake 3.25 čl. krone, torej kakih 36 naših kron za liter, v kateri ceni bi bila zapopadana nakupna cena vina in pa dobiček uvoznika.

Pri nadrobni prodaji se da doseči seveda daleko višji dobiček. Dobra vina se prodajajo v Pragi na drobno po 5 do 6 čl. kron za četrtinko, torej liter po 20 do 24 čl. kron (240—260 jsl. kron). Še dražja so buteljska vina, po 30—50 K ena steklenica od $\frac{7}{10}$ litra.

Iz tega sledi, da bi se dalo od nas iz Slovenije izvažati na Češko z najboljšim uspehom le najboljša bela vina, pri katerih bi se mogel doseči lep dobiček. Cenejša namizna vina bo dobavljala lahko Banat, črno vino in vino za rezanje pa Dalmacija.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Podrobna navodila k vprašanjem glej 1. številko.

Vprašanje 114. Prosim Vas med „Vprašanji in odgovori“ podati življenjeslovje hrošča „čerička“, njegovo nemško in latinsko ime, zakaj se ravno v vinogradih drži in le o zoritvi poje? (M. J. v M.)

Odgovor: Hroščec čeriček, ki se slovenski imenuje tudi čriček, čerič, čirič, čurk, se nemški imenuje „Weingrille“ ali „Weingartengrille“, „Weinzikade“ ali „Weingartenzirpe“, latinski pa „Oecantus italicus“. Nemško ime „Zikade“ je napačno, ker to pomeni neko drugo žuželko, ki se pri nas ne nahaja. Čeriček spada med ravnokrilce ter je nekako na sredi med kobilicami in grili. Samec je podoben domačemu stričku ali skošnjaku, samica pa mali travniški kobilici. Oba sta vitkega telesa in manjša od imenovanih dveh ravnokrilcev, kajti samec je dolg 12 do 15 mm, samica je pa kake mm daljša. Barve je čeriček bledozelenorumen ter ima preko čela, temena in tilnika zagorelorjav trak. Po trebuhu na zadku se vleče od prsi navzdol širok svetlorjav trak. Vobče so samci bolj zelenkasti, samice pa bolj rjavkaste. Samica ne poje, temveč le samec in se pravilno niti ne sme govoriti o petju, ampak le o neke vrste škripanju, kakor bi kdo s škarjami rezal, kajti glas ne prihaja iz pljuč, ampak le iz krilc (perutnic), ki imajo v to svrhu posebno sestavo. Da čeriček poje ob času zoritve grozdja, prihaja odtod, ker se takrat pari in kliče samice. Čeriček se pa ne nahaja samo v vinogradih, ampak tudi drugje po mejah in mu ugajajo le solnčna brda, dočim se senčnih leg izogiblje. Hrani se od listja in mladice onih rastlin, na katerih najraje živi, n. pr. na divjem majaronu, rmanu, pelinu, črnemu lučniku, košati lobodi, robidnici, sroboti in vinski trti. Pa tudi jabolk, hrušk, breskev, sliv, solate in zelja ne zamuja. Nikakor pa ne mara listja ali mladice vinske trte in grozdne jagode se loti le tedaj, ako je načeta, cele se ne loti, zato čeriček v vinogradu ni imena vreden škodljivec. Podrobnosti o življenjeslovju čerička najdete v spisu umrlega mariborskega profesorja Janeza Koprivnika, ki je izšel kot ponatis iz „Popotnika“ leta 1888. (založba pisatelja, tisk tiskarne Sv. Cirila v Mariboru). Ta ponatis je služil kot podlaga za ta odgovor, ki ga je priredila Vinarska in sadjarska šola v Mariboru, pri kateri bi lahko takoj dobili odgovor, če bi se nanjo obrnili, ker bivate itak poleg nje. Sicer nam je pa všeč, da smo mogli na Vaše vprašanje odgovoriti, ker s tem razpršimo neosnovano mnenje, da je čeriček pomena vreden škodljivec vinske trte. — Sicer pa spis profesorja Koprivnika ni točen in je zastarel, kajti danes imamo o življenjeslovju čeriča in cikade obširno literaturo, katere objava v našem listu ni umestna in bi bilo treba za njeno objavo porabiti več števil našega lista, kar bi pa našim kmetiskim zemljedelcem prav nič ne hasnilo.

Vprašanje 115. Pred hišo imam hruškovo drevo, ki je vsako leto polno, toda vsak plod je črviv; letos ni niti en plod brez črva. Nekateri pravijo, da so vzrok peščena tla, na katerih stoji hruška. Kaj je temu vzrok in kako bi se tej nepriklji odpomoglo? (M. J. v M.)

Odgovor: Na to vprašanje se ne da točno in zanesljivo odgovoriti, kajti škodljivca bi morali videti. Obrnili smo se na Vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru in od tam so nam odgovorili, da utegne črvivost Vaših hrušk povzročati jabolčni zavijač, ki tudi hruško napada in katerega popis in zatiranje je opisano v 11. številki letošnjega „Kmetovalca“ na 105. strani. Na razmnoževanje škodljivca nima kakovost zemlje nikaškega vpliva, ampak le opuščenost zatiranje škodljivca samega in njegove zalege.

Vprašanje 116. Ali je dolžan dedič po svojem očetu, oziroma po materi, poravnati škodo od preveč posekanega lesa, ker se je meja posestva ugotovila šele po devetih letih, dasi so starši že prej vedeli, da meja ni prava? (S. B. v M.)

Odgovor: V zmislu § 196. III. d. n. k obč. drž. zak. zastara odškodninska tožba v treh letih, računši od dne, ko je oškodovanec izvedel za škodo in osebo, ki mu jo je povzročila. V tem primeru je bila dedičem škoda gotovo že več kakor tri leta dobro znana in istotako je vedel tudi za storilca, ki ga pa ni tožil. Odškodninski zahtevek v prvi vrsti zaraditega ne obstoji, ker je že zastaran.

Dr. T.

Vprašanje 117. Pretečeno leto sem kupil večje množine najboljšega vina od rizlinga, ki je ostalo vso zimo nekoliko motno, poleti je pa osem tednov prav močno naknadno kipel. Kakor hitro je sod čez polovico prazen, pa se vino naglo skisa (scika). Kaj je temu vzrok, kako se tako vino popravi, odnosno kako je ravnati, da se še ostalo vino ne pokvari? (J. K. v Ž.)

Odgovor: Vaš primer ni osamljen, marveč se je to pojavilo, oziroma se pojavi pri vsakem vinu, ki jeseni ni popolnoma pokipelo in je ostalo še sladko. Vaš mošt, odnosno vino je bilo gotovo še sladko, ko ste ga spravili v svojo klet, zato se še pozimi ni učistilo, marveč je vedno po malem kipel. Znamenje, da nimate premrzle kleti. Spomladi, oziroma poleti, ko se je klet še bolj razgrela, je pričelo vino še bolj kipeti in je vsled razkrajanja sladkorja, na alkoholu še pridobilo, t. j. postalo je še močnejše, zato pa je izgubilo na sladkobi. Taka vina poleti rada ciknejo, zlasti če se nastavi velik sod, ki se polagoma prazni. Spomladi ali poleti kipeča vina, se morajo po končanem kipenju, ko se umirijo in že nekoliko učistijo, pretočiti v snažne, zdrave, sproti nekoliko zažveplane sode in te vedno polne držati; torej dolivati vsak teden; s tem se cikanje prepreči. Scikana vina se dajo popraviti le s pasteriziranjem, t. j. s segrevanjem vina na 50–60° C v zaprtih kotlih, odnosno v steklenicah, obdanih z na 70–80° C segreto vodo. V tem primeru morajo biti z vinom napolnjene steklenice narahlo zaprte in meriti se mora le vinska temperatura v steklenicah, ki naj ne presega 60° C v teku 5–10 minut. Pri večjih, v gostilni nastavljenih in polagoma praznečih se sodih, pa preprečite cikanje s tem, da pretočite vino v sod kakor hitro je na pipi stoječi že polovico prazen. S tem ohranite vinu tudi boljši okus. Koristno je tudi nastavljanje na veho posebnih z alkoholom ali glicerinom napolnjenih kipelnih ali zračnih veh. GČ.

Vprašanje 118. Pri nas je letos povzročil črv žitnim rastlinam in travnikom ogromno škode. Ker se bojim, da mi ta golazen vse uniči, prosim pojasniti, kako se zatira črv majnikovega hrošča? (J. B. v G.)

Odgovor: Velikansko škodo, ki jo delajo črvi v zemlji, žalibog naši kmetovalci prehitro pozabijo. Tega škodljivca preklinjajo le takrat, ko vidijo pred seboj že storjeno škodo: ne porasla mesta na polju in rumenkastorjave ploskve po travnikih, ki zgledajo, kakor bi bile požgane. Ko dobimo hroščevo leto, se pa ne bo nihče zmenil za zatiranje škodljivca in tako bo vsaka samica zopet zaleгла po 20 do 30 jajčec, to je 20 do 30 črvov, ki bodo izpodjedali korenine vse prvo poletje, vse drugo leto in tretjo pomlad. Na ta način naredi že samo ena zalega občutno škodo, kaj šele povzročajo milijoni teh rojev! Črva zatirati zamoremo le na ta način, ako ga po oranju pobiramo in uničujemo. Hlastno pobirajo črve za brazdo tudi postovke, vrane, kavke itd. Neizmerno veliko nam koristi v tem oziru krt. Najboljše priporočilo oziroma sredstvo za zatiranje črvov, pa je pokončavanje hrošča v letih, ko nastopa. Za to imamo sicer tudi deželno postavo, ki ukazuje skupno zatiranje škodljivca, a se žalibog premalo izvršuje. „Kmetovalec“ bo v hroščevem letu opozarjal in rotil pravočasno vse kmetovalce, da se zatiranja tega škodljivca z vsemi močmi poprimajo, da se s tem obvarujejo poznejše škode, povzročene po črvu. Takrat storite vsi svojo dolžnost in uspeh bo gotov!

P-j.

Vprašanje 119. V moji žitnici so se zaredili temnorjavi žužki. Opazil sem, da je veliko zrna že izglajenega. Ker je

tega škodljivca v žitnici vedno več, prosim pojasnila, **kako naj zatiram v žitnici žitnega rilčkarja?** (J. P. v Dr.)

Odgovor: Črni žitni rilčkar, imenovan tudi žižek ali žužek, je komaj 3 mm dolg hroščec, ki ima na koncu glave ozek rilček, s katerim gloda v trdih žitnih zrnih. Pozimi ali zgodaj spomladi ga lahko opazite po opršenih kotih, po špranjah in razpokah tramovja, kjer prezimuje. Spomladi se samice vzbude, zglodajo z rilčkom v zrnje majhno luknjico in zležejo v vsako po eno jajčece. Po preteku 10 dni se izleže majhen črviček, ki se zavrtja globokeje v zrno ter ga počasi popolnoma izje. Na to se ta v zrnu zabubi in meseca julija izleže iz zrna žužek, ki se zopet oplodi, takojda nastane še pred zimo en rod. Žužek napravlja po žitnicah neizmerno škodo. Skriva se najraje v žitnih kupih, ker ljubi toploto in mir. Najlažje se mu boste ubranili, če skrbite za **čisto, zračno in svetlo žitnico**. Večkratno obračanje in premešavanje žita mu ne ugaja. Starejše žito je dobro zvežati na čistilnem mlinu. Razpoke na tramovjih je zamazati s katramom ali apnom. Že napadeno žito prenesite takoj iz žitnice na snažen in svetel prostor. V žitnico pa položite suknene cunjce ali ovčjo kožo; pod temi se bodo kmalu poskrili ter jih lahko potem pohodite. Ako imate malo žita, Vam priporočamo, istega spraviti za nekaj ur v gorko krušno peč. Toplota v peči pa ne sme imeti več nego 50° C. Pri tej vročini ostane žito še kaljivo, dočim pa se zalega zamori.

P.-j.

Vprašanje 120. Kaj je vzrok, da se sveže mleko takoj po molži skisa in sesiri? (J. B. v T.)

Odgovor: Takojšnje skisanje in zasirjenje mleka povzroča glivice, ki prihajajo v mleko med in po molži. Skupina glivic, ki se imenujejo glivice mlečne kisline in med katerimi je najvažnejša vrsta *Bacillus acidilactici*, razkrajajo mlečni sladkor v mlečno kislino in ogljikov dvokis. Prva vpliva na sirino v mleku in jo zasiri. Če hočete torej preprečiti prehitro zasirjenje Vašega mleka, morate paziti na največjo snago pri molži in nadaljnjem ravnanju z mlekom. Svetujemo Vam, da vime pred molžo dobro očistite, iz vsakega seska prve curke mleka, ki so polni omenjenih glivic, iztisnite v posebno posodico, ali pa vsaj na tla. Vse mlečne posode je razkužiti v topli vodi, ki se ji pridene nekaj sode, in potem še enkrat poplaskati z mrzlo, čisto vodo. Hlev naj bo svetel in stojišče vsak dan osnaženo. Zrak in svetloba uničita silno veliko teh glivic. Ker ljubijo te glivice toploto, se priporoča, mleko takoj postaviti v mrzlo vodo, ki naj ima po možnosti 10° C. Z največjo snago lahko v teku nekaj dni odpravite to napako v mleku.

P.-j.

Vprašanje 121. Ne samo jaz, ampak tudi drugi številni živinorejci pri nas imamo izkušnjo, da so krave križanke med pincgavkami in simodolci, in istotako narobe, boljše molznice nego čiste pincgavke ali simodolke. Kaj je Vaše mnenje o tem pojavu, so to le slučajni pripetljaji, in če niso slučajni, kako se dajo razlagati? (I. T. v B.)

Odgovor: O enakih izkušnjah smo že opetovano čuli v Ljubljanski okolici, in na Gorenjskem poznamo umnega gospodarja, ki redi pincgavsko živino in trdi, da mora vsake čase pincgavskega bika zamenjati s simodolskim, če naj vzreja dobre molznice. Od Vas omenjeni pojav, odnosno praktična izkušnja, ni nikak slučaj, ampak dejstvo, ki se da znanstveno utemeljiti. Mlečnost je podedljiva lastnost. Če se križata dve goveji pasmi, ki imata v sebi skupino prevladoličnih (dominantnih) činiteljev (faktorjev), kateri so v zvezi z dobro mlečnostjo, pa se v zarodu (bastardu) ti činitelji nakupijo in povzročijo potem boljšo mlečnost nego je običajna pri dotičnih čredah nekrižanih živali. Takih zgledov je vsepolno pri gojitvi rastlin in vzreji živali ter se ta pojav imenuje „luksuriranje“, kar bi po slovenski smeli reči, podedljiva lastnost (v tem primeru mlečnost) postane bohotnejša. Z umno odbiro po pravih Mendelovih podedovalnih zakonov se da zarod takih zboljšanih križancev stalen v svojih lastnostih ohraniti. Men-

delizem (t. j. oni del nauka o podedovanju, ki ga je razkril opat Mendel) v zvezi s hipno nastalimi novostmi (mutacijo) pojasni tako nastoj pasem domačih živali in kmetijskih rastlin, ne da se misli samo na znanstveno breznačelno plemensko odbiro. Ne da se ne pozna nauka o podedovanju, je izključen vsak pouk o napredku živinoreje in rastlinarstva, zato je dolžnost Kmetijske družbe kot prosvetne organizacije, da nauk o podedovanju med slovenskimi kmetovalci udomačuje ter tako brzo sledi tozadevnemu prizadevanju omikanih narodov, ki so v tem pogledu zadnja dva desetletja ogromno delo zvršili.

Vprašanje 122. Pri nas v Bohinju je teja koz zelo razširjena in se pri njih že nekaj let semkaj pojavlja neka bolezen, zlasti konci zime in v pričetku pomladi. Koze, mladice kakor matere, dobe trajno disko, ki je doslej nismo mogli z ničemer odpraviti, in hoja dela kozam težave. Doječe matere izgube čez kakih 14 dni po storitvi vse mleko. Kadar pridejo koze samo na pašo, t. j. na predplanine in visoke planine, se polagoma večinoma sameodsebe ozdravijo in dojne koze pridejo zopet do navadne množine mleka in tudi hitreje ozdravijo, dočim letnice dlje časa hirajo in se ozdravijo šele proti koncu planinske dobe. Bolezen napada takorekoč kužno vse koze, bodisi domačega plemena ali čiste sanske in njih križanke. Čudno je, da zbole koze največ pri tistih posestnikih, ki imajo večje trope, dočim pri tistih, ki imajo le eno ali dve kozi, pa malokatera ali nobena. **Kaj utesne biti to za ena bolezen pri naših kozah?** (M. D. v S.)

Odgovor: Glede Vašega vprašanja smo se obrnili za pojasnilo na drž. višjega živinozdravnika g. Janka Vizjaka v Brežicah, ki je veččak o zdravljenju drobnice in kateremu se na tem mestu iskreno zahvalimo za njegovo uslugo. Imenovani gospod takole piše: Iz opisanih bolezenskih znakov bi bilo sklepati, da bolehalo koze v Bohinju najbrže na kugi želodčne gliste (*Strongylosis ventriculi caprarum*). Povzročitelji te bolezni so majhne, do 2 cm dolge gliste iz vrste strongylidov, ki se v večji množini razpasejo v želodcu bolnih živali, kjer sesajo kri in izločujejo neke strupe, ki uničujejo krvna telesca. Koze zaužijejo jajčeca teh glist s svežo travo na paši ali z okuženo pitno vodo in iz jajčec se potem v želodcu izležejo gliste. Bolezen se pokaže šele proti koncu zime in je nevarna zlasti mladim živalim. Obbolele živali postanejo najprej klavrne in slabo žro. Sčasoma shušajo, oslabe in izgube tudi mleko. Obenem se pokažejo tudi znaki malokrvnosti (blede sluznice itd.). Pozneje dobe drisko ter odlagajo blato s precejšnjimi bolečinami. V blatu bolnih koz se da z drobnogledom dognati številno jajčec imenovanih glist. Zdravljenje je najbolje, pravzaprav edino pravilno, prepustiti živinozdravniku, ki zapiše potrebna zdravila in da navodilo kako jih je rabiti. Poglavitno pa je, da se okužene pašnike ysaj eno leto ne izrablja in se pusti živalim piti le čisto studenčnico. — Na vsak način pa bi bilo potrebno, da se odpadke bolnih živali z drobnogledom preišče, odnosno, da se poginule živali raztelesi in natančno preišče. Tudi bi kazalo kako manjvredno na ta način bolno žival zaklati in dati preiskati.

KMETIJSKE NOVICE

Sestanek vinogradnikov in vinotrzcev. V nedeljo, 22. t. m. ob desetih dopoldne se vrši v državni kmetijski šoli na Grmu sestanek vinogradnikov in vinotrzcev iz Dolenjske. Na sestanku bo ravnatelj g. B. Skalicky poročal o dogovoru s Češkoslovaško republiko glede izvoza naših vin, kakortudi o možnostih tega izvoza in potrebni organizaciji v to svrhu. Vabijo se vsi zainteresirani, ki se zanimajo za to velevažno vprašanje našega vinogradništva, naj se sestanka zanesljivo udeležijo.

Velika razstava vin v zvezi z vinskim sejmom, na kateri bodo zastopana vina iz vseh važnejših vinogradniških krajev

vse Jugoslavije, se bo vršila od 25. do 30. oktobra t. l. v Beogradu. Na tej vinarski razstavi bodo zastopana tudi vina iz Slovenije. Organizacijo za razstavo vin iz Slovenije bodo prevzeli naši vinarski veščaki. Želeti bi bilo, da se v čim večjem številu udeležijo naši vinogradniki te razstave s svojimi dobrimi kapljicami. Po tožadnih nasvetih se je obračati v mariborski oblasti na Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru in v ljubljanski oblasti pa na „Društvo biželskih in dolenskih vinogradnikov“ v Brežicah.

Predavanje za vinogradnike. V nedeljo, 22. t. m. ob devetih dopoldne se vrši na kmetijski šoli na Grmu predavanje za vinogradnike: **Kako je ravnati z letošnjim moštom in vinom.** Predava ravnatelj g. B. Skalický. — Ker se je bati, da bo letošnje vino vsled slabega vremena v trgovini nestanovitno, je predavanje za vinogradnike velikega pomena in je želiti, da se ga v obilnem številu udeležijo.

DRUŽBENE VESTI.

400.000 K državnega prispevka od kmetijskega ministrstva v Beogradu je dobila naša družba v svrhu kritja primanjkljaja pri izdaji družbenega glasila „Kmetovalca“ za l. 1921. in 1922., ker je bila udnina prenizko odmerjena in zato ni bilo mogoče z njo kriti stroškov za izdajanje družbenega glasila. Na enako podporo v l. 1923. družba ne sme računati, kajti sedaj ve, kakšno udnino mora določiti, če naj pri izdaji „Kmetovalca“ izhaja, saj je že primanjkljaj za pretekli dve leti kmetijski minister vsled družbene ponovne intervencije z največjim naporom izposloval od finančnega komiteja. Kaj prihodnost prinese, pa nihče ne ve, zato je edino pravo hoditi po varnih potih.

Brezobrestno posojilo za obrat pri družbenemu blagovnemu prometu je izposloval kmetijski minister za tekočo jesen in bodočo pomlad, vsled česar družbi odpade znatni del skrbi za dobavo kredita, ki ga potrebuje, in je to obrestno posojilo, da si ne ogromno, vendarle za družbo silno olajševalno.

P. n. gg. družbeni udje naj se v vseh zadevah, ki se tičejo družbe in njenih opravil, dosledno obračajo naravnost le nanjo, ne pa imenoma na posamezne uradnike, celo pa ne na družbenega predsednika, kajti drugače nastane v družbeni pisarni le nered in se rešitve zakasne. Družbenemu predsedniku, ki sploh ni dolžan redno zahajati v pisarno, naj se osebno sporočajo edinole upravičene pritožbe o kakih morebitnih neredih, da jih poravna, odnosno jih odpravi, kolikor je to v njegovi moči.

Odgovornost za uredništvo „Kmetovalca“, v katero se predsedništvo načelno ne vtika, nosi glede strokovne vsebine in vsega drugega prav vso glasom predpisa § 20. družbenih pravil družbeni tajnik. Družbeni predsednik vidi in čita izišlo številko „Kmetovalca“, kakor vsak drugi ud, šele tedaj, ko je natisnjena, odnosno razposlana, in šele potem lahko izreče, enako vsakemu drugemu udu, svojo kritiko. Cenzura „Kmetovalca“ po predsedniku pred tiskom ni bila nikdar običajna, se zato ne vrši, ni umestna in je tudi že iz tehniških in drugih razlogov nemogoča. Če predsednik, ako je slučajno strokovnjak, spiše za list kak spis, ga podpiše in tako prevzame zanj odgovornost. Izjemno pa sedanjí predsednik prevzame za pričujočo številko „Kmetovalca“ odgovornost, ker je on moral poskrbeti, da pravočasno izide, kajti družbeni tajnik je na dopustu in njegov namestnik je pa zbolel.

URADNE VESTI.

VABILA

ki občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno pošljejo vabila in spored občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa. Vabila je poslati najmanj 10 dni pred izidom „Kmetovalca“.

Za volitev podružničnih zastopnikov za družbeni občni zbor je merodajen § 31., točka 6., po kateri se število udov, ki je merodajno za volitev zastopnikov, ravna po številu onih podružničnih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca tistega leta, ko je družbeni občni zbor sklican. Če se pa družbeni občni zbor skliče pred 31. marcem, tedaj je merodajno število udov, ki so plačali svojo udnino do dneva, ko se je ta občni zbor sklical. Volitev delegatov pri tistih podružnicah, pri katerih niso še vsi udje plačali udnine do podružničnega zbora, ki se vrši pred 31. marcem, je torej brez pomena.

Barje pri Ljubljani, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob dveh popoldne v ljudski šoli;

Brdo pri Lukovici, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob štirih popoldne pri „Slaparju“ v Lukovici;

Dobrepolje, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob osmih zjutraj v prostorih Kmetijskega društva;

Domžale, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob štirih popoldne v občinski pisarni;

Gameljni, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob štirih popoldne v „Gasilnem domu“;

Izlake, v nedeljo, 5. novembra 1922. po jutranji sv. maši v mle-karni v Izlakah;

Konjice, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob treh popoldne v dvorani okrajnega zastopa;

Rajhenburg, v nedeljo, 29. oktobra 1922. po rani sv. maši (ob osmih zjutraj) v društveni dvorani;

Sevnica ob Savi, v nedeljo, 29. oktobra 1922. po prvem cerkvenem opravilu v dolnjem poslopju ljudske šole;

Slov. Bistrica, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob desetih dopoldne v dvorani Posojilnice v Slov. Bistrici;

Sv. Benedikt v Slov. Goricah, v nedeljo, 29. oktobra 1922. po rani službi božji v šoli;

Sora, v sredo, 1. novembra 1922. takoj po jutranji maši v šoli;

Studenice pri Poljčanah, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob pol-osmih zjutraj v društveni sobi;

Sv. Križ pri Slatini, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob poltreh popoldne v „Društvenem domu“;

Št. Janž na Dravskem polju, v nedeljo, 29. oktobra 1922. po rani službi božji (ob devetih dopoldne) v šolskem poslopju;

Št. Pavel v Savinjski dolini, v nedeljo, 29. oktobra 1922. ob polosmih zjutraj v občinski pisarni;

Velike Lašče, v nedeljo, 29. oktobra 1922. po prvi sv. maši v „Zadružnem domu“;

Vodice, v nedeljo, 29. oktobra 1922. takoj po litanijah v Hranilnici;

Vučja vas, v nedeljo, 29. oktobra 1922. po rani službi božji v gostilni Josip Kosí v Križevcih.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F.S.v.Ž. Stroj, ki ste ga lansko leto kupili s pismeno pogodbo, je prodajalec dolžan Vam poslati, če ste tudi Vi svoje obveznosti izpolnili. Tožiti ga morate na izpolnitev pogodbe. — **F.H.v.T. Pritožba** proti odmeri osebnega dohodarine v Vašem primeru ni dopustna, ker niste v pričetku leta pravočasno davčni oblasti napovedali svoj lanski dohodek. Vsakdo je namreč še po starih avstrijskih zakonih zavezan takoj v pričetku leta predložiti davčni oblasti, t. j. fatirati svoje dohodke in le v tem primeru ima pravico vložiti priziv proti morebitni previsoki odmeri osebnega dohodninskega davka. — **I.K.v.L.** Vsak kmetovalec, ki ima stroje na pogon z živino, elektriko ali kako drugo elementarno silo, je zavezan delavce za primer nezgode zavarovati ter jih naznaniti na golicah, ki se dobe pri okrajnih delavskih bolniških uradih.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto. Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{2}$ strani 200 D, na $\frac{1}{4}$ strani 100 D, na $\frac{1}{8}$ strani 65 D, na $\frac{1}{16}$ strani 35 D. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklame je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjski trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 19 Ljubljana, 15. oktobra 1922. Letnik XXXIX.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Živinorejci! Pozor!

Sladko banaško seno po K 9.20 kg v vagonih pošiljamo iz Trnave na vsako železniško postajo Slovenije. Seno je prvovrstno in po mnenju strokovnjakov za tri krone pri kg več vredno nego n. pr. bosansko ali italijansko seno. Na razpolaganje ima družba tega sena v Banatu le še nekaj vagonov, zato naj naročniki s prijavi ne odlašajo. Ovseno slamo je družba že vso prodala.

Semena:

Semenska pšenica je dospela in se oddaja v vrečah po 80 kg po Din 7.50 za kg z vrečami vred.

Ajda, črna in siva, čiščena po Din 5.— za kg. Vreče se računajo posebej.

Grahora, zimska, mešana z ječmenom ali ržjo, po Din 6.25 za kg brez vreč.

V zalogi so naslednje semenske trave:

brezpredenčni mačji rep	14.—	Din za kg
pasja trava	20.—	" " "
laška ljuška	11.—	" " "
prvovrstna travniška mešanica	12.—	" " "

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljave. Pri vagonih naročil naj se podružnice obrnejo preje pismo na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Kajnit, 12—14%, po Din 70.— za 100 kg.

Kalijeva sol, 42%, je zopet v zalogi po Din 140.— za 100 kg.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosf. kisline po 190 Din 100 kilogramov z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po 185 din sto kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po 150 dinarjev sto kilogramov.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po 150 din. sto kilogramov.

Thomasova žlindra $\frac{1}{16}$ po Din 190.— za 100 kg z vrečami.

Krmila:

Osušeni zrezki sladkorne pese po Din 3.50 za kilogram z vrečami vred.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6.— kilogram, v manjših množinah po Din 7.— kilogram.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg Din 8.— za kg, na drobno Din 8.50 za kg.

Riževi otrobi, vsebujoči 17% beljakovin in maščobe, tedaj enakovredne pšeničnim otrobom po 1.90 Din za 1 kg z vrečami.

Vinogradniške in vrtnne potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Gumijev cevi po Din 15.— za meter.

Gumijev plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 7.50 komad.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petroliol, sredstvo zoper krvavo uš, po 12.50 Din 1 kg v posodi kupca.

Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po 7 Din za 1 kg.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnici po 5 kg 35 Din brez poštne.

Urania zelenilo je došlo in se oddaja v tablah po Din 9.— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40.—, brez poštne.

Žveplalniki, ročni po 70.— Din za komad.

Žveplovi trakovi na juti za žveplanje sodov, najboljši, brez arzena po 7 Din kilogram, na azbestu po 11 Din kilogram.

Zelatina za čiščenje vina po 45 Din kilogram.

Žveplo, dvojno rafinirano, superventilirano, 85—95 Chan- cel, 90/100% finosti, v vrečah po 50 kg po Din 4.—, manjše množine po Din 4.50 za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Živilsko sol, ki jo bomo v Sloveniji letos posebno potrebovali zaradi pokladanja slabih krmil, bo Kmetijska družba bržkone izjemno izposlovala in dela na to z vsemi silami, daši naš zakon oddaja take soli ne pozna. Kmetijska družba je že vse potrebno ukrenila, da se bo izposlovala oddaja živilske soli, in sicer po znižani ceni. Kadar, in če bo kaj tozadevno določenega, bo v „Kmetovalcu“ objavljeno.

Antilavt v varstvo setev pšenice, turšice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokoši itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnih po osminko kilograma za 10 Din, 50 gramov za 6.25 dinarjev.

Rogaški brusni kamni po Din 2.— za komad.

Uspulum, sredstvo za razkuženje semena, v zaklopnih po ¼ kg po Din 35.— za komad.

Emajlna posoda. Prva pošiljatev te posode je došla in se prodaja po naslednjih cenah:

Lonci, z ½ l vsebine po Din 8.—; ¾ l vsebine po Din 10.—; 1 l vsebine po Din 12.—; 1 l vsebine po Din 14.—, (18.50); 1 ½ l vsebine po Din 18.—, (23.—); 2 ½ l vsebine po Din 22.—, (27.50); 3 ½ l vsebine po Din 27.—, (33.—).

Kozice, z ¼ l vsebine po Din 14.—, (19.50); ½ l vsebine po Din 18.—, (24.—); ¾ l vsebine po Din 20.—, (27.—); 1 l vsebine po Din 24.—, (28.—); 1 ½ l vsebine po Din 30.—, (36.—); 2 l vsebine po Din 40.—, (54.—).

Ponve po Din 17.—, (22.50); 21.—, (27.—) in 23.—, (30.—). Cene v oklepaju se razumejo s pokrovmi vred.

Škafi, z 45 cm premera Din 80.—; z 50 cm premera Din 90.— za komad.

Vsak konjerejec in kovač mora imeti knjigo „Podkovstvo“, pouk kovačem in konjerejcem, ki jo je spisal živinozdravnik Lovro Tepina. V njej je dobiti vsa potrebna navodila kako ravnati s kopiti in kako morajo kovači umno podkovati konje in vole. Knjiga se dobi pri Kmetijski družbi in stane 45 K.

Vedrice po Din 45.— za komad.
Zajemalke po Din 9.— in Din 10.— za komad.
Penovke po Din 11.— in Din 14.— za komad.
Lonci in kozice z večjo vsebino, kakor tudi ročke za mize se na potu in bodo cene pravočasno objavljene.
Podružnice, ki hočejo naročiti večjo množino te posode, naj pošljejo svojega zastopnika, ki mora osebno izbrati in prevzeti blago. Na pismena naročila se ne bo pošiljalo.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Mlatilnice, za ročni in gepeljni pogon po, Din 2200.— za komad.

Slamoreznice, po Din 1700.— za komad.

Pivni trupi AW 5 po Din 225.—

Brane, V a po Din 455.— za komad.

Vinogradniški plugi od Din 205.— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280.—

Travniške brane, 47 kg A 2 po Din 500.— komad! A 3 57 kg po Din 600.—; B 2 55 kg po Din 600.— komad.

Univerzalni plugi D 8 MN po Din 700.— za komad.

Obračalni plugi UW 7 po Din 700.— za komad.

Obračalni plugi UW 9 po Din 800 za komad.

Podzemni plugi po Din 400.— za komad.

Lemeži za plug D 8 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug D 7 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug UW 7 po Din 50.— za par.

Plazi (Soblen) za plugo po Din 10.— za komad.

Posnemalnički Jublica za 50 l po Din 625.—; za 75 l po Din 700.—; 100 l po Din 1250.—; 125 l po Din 1300.—; 150 l po Din 1500.— komad.

Stroji za izdelavo surovega masla C Gr 3 po Din 500.— komad.

Poljudno navodilo za merjenje lesa,

II. izdaja, sestavil inž. A. Šivlc.

Kmetijska družba za Slovenijo je založila drugo, predelano izdajo leta 1914. izdanega, že popolnoma razprodanega XIV. zvezka „Kmetijske knjižnice“, ki nosi gori označeni naslov.

Knjižica obsega navodila, kako se izračuni telesnina debel posekanega in rastočega, stoječega drevja ter celih gozdov, kakortudi obtesanega in razžaganega lesa. Pridejane so vse za tako izračunavanje potrebne tabele.

Gozdni posestnik se pouči, kako se določa prirastek v gozdu, izračuni prostornina lesa v ogljarskih kopah ter kubična mera drva. V knjižici so tabele za primerjavo nove dolžinske, ploskovne in kubične mere s staro.

Navodilo je namenjeno predvsem kmečkim gozdnim posestnikom, dalje gojencem kmetijskih šol, gospodarskim odborom za skupna gozdna posredstva, zadrugam, upraviteljem cerkvenih in župnih nadarbin, cenilcem in drugim, ki se za stvar zanimajo.

Cena brošurani knjižici pri Kmetijski družbi v Ljubljani je 10 dinarjev.

Pozor gospodari na žvotinske bolesi!

Svakoga prolječa pojavljuje se svinjska rudečica, vrančni prisad i mnoge druge zarazne bolesi medju domačim žvotinjama. Gospodari treba da budu na oprezu i da provedu cijepljenje još prije nego izgube koji komad, jer su svinje i govoda skupa a trošak za cijepljenje je razmjerno malen. U našoj državi priredjuje sada cjepliva Jugoslavenski serum zavod u Zagrebu. Ako gospodari trebaju upute, neka se obrate na taj zavod.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je napred plačati 25 para v denarju ali znamkah najmanj na skupaj Din. 5.— sicer se naznanila ne objavijo.
Upravišтво ne prevzame posredovanja.

Brinje

staro, rudeče po K 5.— in K 8.—, staro istrsko po K 14.—, novo hrvaško po K 12.— nudi trvdka I. KNEZ v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1.

5000 komadov kolov

hrastovih ali kostanjevih, 3 metre dolgih, klanih ali okroglih se kupi. Na zahtevo se da v zameno ca. 1000 kg sladkega sena za govedo, v Trški gori pri Novem mestu. Ponudbe na A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Vrtnar

pošten in zanesljiv, kateri je dovršil vrtnarsko, sadjarsko in vinogradsko šolo se sprejme v Ljubljani. Stanovanje in hrana na razpolago. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravišтво tega lista pod šifro „A. S.“.

Pozor kmetovalci!

Nabirajte bučne koščice in iste sušite v vsaki množini, ki jih kupule trvdka Import „Slovenija“ Export, v Ljubljani, Gradišče 3.

Prodaj

5—6 vagonov ovsene in pšenične slame po K 5.30 za kg franko vsaka kranjska postaja. Poizve se pri Franc Erjavc, Vižmarje 11, pošta Št. Vid nad Ljubljano.

Vreče

vseh vrst in velikosti kupuje in prodaja Albin Turk, Ljubljana, Prešernova ulica št. 48.

Kupim

lep krompir, zelje in repo. Najnižje ponudbe naj se pošljejo na Ig. Paar, Jesenice.

Pravo domače platno

za rjuhe in perilo, lastni ročni izdelek, ima v zalogi tkalnica „Krosna“ v Ljubljani na Zrinjskega cesti 6. Na zahtevo pošilja vzorce. Kupi trpežno blago, da kaj prišediš!

Cepljene trte

različnih vrst na podlagi rip. Portalis in tudi vko- reninjene bele šmarnice prodaja Franc Zelenko, posestnik in trtničar, Bucmanci, Sv. Tomaž pri Ormožu. Cena po dogovoru. Za odgovor priložite znamke.

Šmarnica

izboljšana, ima veliko in sočno grozdje. Novost. Zahtevajte natančno poljsnilo od Trsnica „Vrb- njak“, Št. Ilj pri Velenju.

Za malo posestvo

pri Sv. Miklavžu pri Mariboru se išče oženjenega, zanesljivega šafarja, kateri ima pod nadzorstvom oskrbnika, ki oskrbuje malo posestvo. Carl Scher- baum in sinovi, Maribor.

Suhe gobe

deteljno in korenjevo seme, proso, in druge deželne pridelke kupuje po najvišji ceni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

ANDREJ OSET — Maribor

Aleksandrova cesta 57. — Telefon št. 88.
trgovina sena, slame, krompirja, fižola, z
drvmi žitom in drugimi deželnimi pridelki.
Brzljavi: Andrej Oset, Maribor.

Naprodaj imam

tritisoč jabolčnih dreves kakor šampanjska rajneta,
pisani kardinal, malinovec in meden tapel. Cena
40 kron za komad. Drevesca so jako lepa in so
na vpogled v drevesnici. Peter Jenko, Sotna 23,
pri Zabnici, p. Škofjaloka.

Hrvatsko brinje

lepo, zdravo, črno, se dobi pri Mihaelu Omahnu v
Višnjigori po K 12.— za kg v vsaki množini.

Iščem

pridnega in krepkega fanta dobrih staršev za va-
jenca pri mesarski obrti. Janko Šimic, mesar in
posestnik v Lescach.

Na prodaj je

6 enoletnih lepih plemenskih bikov in ena krava
čiste mantafonske pasme. Oskrbnštvo graščine
Neukloster, Sv. Peter v Savinjski dolini.

Izdelovalci

krtac vseh vrst, kakor tudi
izdelovalci glavnikov (fri-
zir fancen), dalje izdela-
valci zobotebec, ako želijo
napraviti dobre kupčije,
naj vpošljejo svoje naslove
in ponudbe pod šifro

„EKSPORT“

na anončno družbo

Aloma Company

Ljubljana, Kongresni trg 3.

PRVOVRSTNA

UMETNA

GNOJILA

dobavlja najceneje
veletrgovina

Vinko Vabič
Žalec — Slovenija

Jamstvo za vsebino!

Vse vrste v zalogi:

- 18 % Thomasovo žlindro.
- 40—42 % kalijevo sol,
- 18—20 % kostni superfosfat,
- 15 % rudniški superfosfat,
- 15—17 % apneni dušik.

Mlinske kamne,

sekane iz najbolje bele, ostre skale, trde in
srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi
večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih
cenah s pisemno garancijo. Leskovšek Anton, po-
sestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob lužni železnici
pri Celju.

Tudi letos kupuje R. LUCKMANN v Ljub-
ljani na Martinovi (Abacijevi) ce-
sti 10 po najvišjih cenah raznovrstna zeljska, suho
cvetje (suhe rože), lipovo cvetje, korenine, lubje
in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem
zagotoviti dober zaslužek, naj zahteva pojasnila
pri imenovanju tvrdki. Cene, ki jih plačujem nabi-
ralcem, so letos izredno visoke.

Priporoča se tvrdka

Josip Petotinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Edina tovarniška zaloga najboljših šivalnih stro-
jev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se do-
bijo vsi posamezni deli za šivalne stroje in ko-
lesa, potrebščine za gospodinjstvo, krojače, čev-
larje in sedlarje.

Ponudite

fižol, orehe, jabolka z navedbo množine, vrste in
cene na tvrdko Albin Turk, Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 48.

Proda se:

1 balančna tehtnica, 60 m železnih cevi do 3 cm
premera, 12,75 m bakrenih cevi, 3 kamenite kotle
po 0,80 m³ prostornine, 3 nikelnaste kotle po
0,35 m³ prostornine, 1 rezervoar 1,50 m³ prostor-
nine, 1 mali rezervoar za mlekarstvo, 2 kolesa sla-
moreznice, 12 dobro ohranjenih zračnic za auto-
mobile, 9 kosov 200 l bencinskih barel iz pocinje-
ne pločevine, 2 kopirni stiskalnici, 6 avtomobil-
skih verig „Fiat“, 2 črpalnici za vodnjak, 2 stis-
kalnici za sadje, 1 velik potovalni kovček za klo-
bučarja, 1 nov divan, 1700 kg 2 in 3 cm v premeru
in 2 m dolge cevi, 4 velike vratene (Flaschenzü-
ga), 1 mala slamoreznica, 1 Mayerjev leksikon
(19 knjig), 400 dobro ohranjenih škarij, 100 dobro
ohranjenih ključavnic, 20 novih lesenih posod za
med v velikosti po 30 l, 10 sodov po 200 l za olje
ali petrole, 8 avtomobilskih svetilk, 1 auto-karo-
serija z žimnatimi sedeži za 1½ tone, 1 Fiat-Kur-
belwerk, 1 kolo za Puchov auto, 3 magneti (Bosch-
Eisenmann), 2 vergaserja, 1 železna peč, 2 vinski
črpalnici, 1 elektromotor 4 HP, 1 stanca in škarije
za pločevino, 7 avtomobilskih bencinskih reservo-
arjev, 10 ključev za štiri- in šestkotne vijake, 2
balanci od koles, 2 mala stroja za drobljenje žita,
12 komadov auto-vzmetov in za 45 hl vinskih so-
dov. — Jurij Jenko, Škofjaloka.

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste
bombaž in prašek — Eponit —
Francosko želatino — Lipovo oglje
Marmornat prašek — Modro ga-
lico — Natrijev bisulfid — Ribji
mehur — Špansko zemljo — Ta-
nin — Žveplo v prahu — Limo-
novno kislino — Vinsko kislino —
Sodo bicarbono — Strupa proste
barve itd. ima v zalogi po naj-
nižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Sodi

za vino, žganje,
olje, mast, med
petrolej

za transport in shrambo
ima vedno v zalogi
vsako množino

Franjo Repič
sodarski mojster
Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v
to stroko spadajoča po-
pravila.

Solidno delo!

Cene zmerni! Točna
postrežba!

Iv. Jax in sin

Ljubljana.

Gospodstvena cesta
šivalni stroji in
stroji: pletenje

Izborna konstrukcija in
elegančna izvršitev iz
tovarne v Linzu. Usta-
novljena l. 1867.
Vezenje poučuje brez-
plačno.

Pisalni stroji
„A D L E R“

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih
tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA,
WAFFENRAD.

Kupujem

in prošim obvezne ponudbe za vagon: hraste-
ve, javorjeve, lasenove, črešnjeve hlode. —
Kurivo: drva, suhe bukyve cepanice: kostanj-
tanjski les, brsni in janski les. — P r o d a m:
pristni domači jabolčni žlahtni jabol in na-
ravno mineralno kiseljico „Kraljev vrelec“. —
Franc Kupnik, Kostrivnica, pošta Podplat. :

Štedilniški lonci

iz leklene pločevine, emailirane ali pocinjene v
velikosti od 5—40 l, se prodajajo po K 36.— za
kg franco postala Višnjagora. Mihael Omahen.

Stiskalnice za sadje in grozdje,

mline za grozdje in vso drugo železno priporoča
po nižji ceni A. Sušnik, trgovina s železnino,
Ljubljana.

Safar

se išče za skorajšnji nastop službe na večjem ve-
leposestvu na Dolenjskem, izveden pri vseh po-
jedelskih delih in panogah ter poljedelskih stro-
jih. Predpogoj je energičnost, absolutna zanesli-
vost, redoljubnost in treznost. Po možnosti ože-
njen, ker je žena lahko obenem posešla kuhar-
ica. Plača v denarju in naturalijah po osebnem
dogovoru. Ponudbe pod „Novo mesto“ na upravo
„Kmetovalca“.

Stavbeno podjetje.

Mestni stavbenik.

Židarski mojster.

AL. in Val. Accetto, — Ljubljana
Trnovski pristan št. 14.

Zaprisežena sodna cenila. Prevzema vsako-
vrstne visoke stavbe v mestu in po deželi (od
zunaj specielno praktična in higienska gospo-
darska poslopja in hleve). Izvršitev načrtov in
proračunov — nadalje oblastveno koncesijoni-
rana posredovalnica za nakup in prodajo pose-
stev in zemljišč.

Hlode, gojzdove, trame, de- ske in drva

ponudite Lesni družbi Hlirja, Ljubljana,
Kralja Petra trg št. 8 pred sodnijo. Pla-
čujejo se najvišje dnevne cene

Kmetijska družba

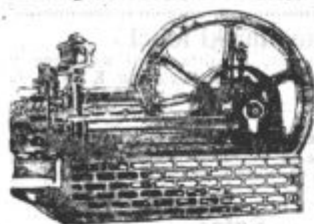
ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje
knjige:

Zvezek	Cena D
2. Fr. Štupar: Apno v kmetijstvu	1.—
3. Fr. Štupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	1.—
5. M. Kostonjavec: O užitnih od vina in mesa	3.—
8. Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev	1.—
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2.—
12. Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. (B. Skalický)	1.50
13. O sestavljanju in setvi travnih mešaníc. (Weinzierl-Turk)	2.50
14. Ing. Anton Šivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa	10.—
15. Steuert - Jamnik: So-seda Razumnika konje-reja	2.50
Živnozdr. ovro Tepi-na: Podkovstvo, pouk kovačem in konjerej-cem	12.—

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev.

iz najslavitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih tvornic „Welsla“.

Sadjerejci, vinogradniki, poljedelci, vrtnarji!

Zahtevajte brezplačni seznam najzanesljivejših sredstev za pokončevanje mrčesa itd. na sadnem drevju, škodljivcev po poljih in vrtovih, dalje pernospore in snetjavosti pri žitu.

„Ljubljanska komercialna družba“

LJUBLJANA I, Bleiweisova cesta 18.

Sladko seno

iz Barata

priznana najboljša kakovosti dobavlja le še tekom oktobra in novembra

Kmetijska družba za Slovenijo po najnižji dnevni ceni v vagonih pošiljati franko na vsako postajo. Naročitve manjših množin se izvajajo iz ljubljanske zaloge pribitkom režijskih stroškov. Prijave se sprejme samo do pričet. novembra.

Najstarejša hranilnica v Sloveniji.

KRANJSKA HRANILNICA V LJUBLJANI

ustanovljena leta 1820

sprejema hranilne vloge proti

4%

obrestovanju.

S hranilnico sta zvezana Kreditno društvo in starostna hranilnica za posle in delavce.

Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzoruje deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

8 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za okrepitev rezervnih zakladov, po pravih določih v pospeševanje obče koristnih naprav in podjetij na Kranjskem. Za te svrhe se je doslej darovalo 8.698.000 kron.

Pismene pošiljave je nasloviti na Kranjsko hranilnico v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 9.

KOSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.

Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230 — Telegr. „Orbis“

Pozor!
**Bakrene
kotle**

za
žganjekuho

trpežno izdelane, po ugodni ceni in sicer od 25 do 60 l vsebine ima v zalogi
Stanko Žargi & Co. LJUBLJANA
Martinska c. 5.

Zahtevajte cenike!

Takojšaja dobava!

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

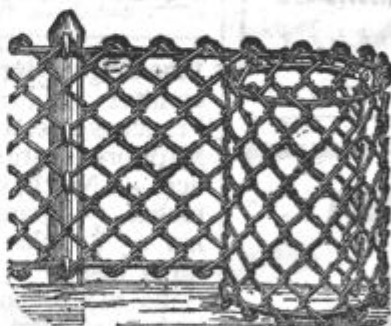
ima zopet v zalogi vse poljedelske stroje, kakor gepeljne mlatilnice, slamoreznice, čistilnice, preše in mline za sadje, ter pluge in kose iz znano prvovrstnih tovarn.

Za košnjo priporočamo znamenite prvovrstne ameriške kosilne stroje

„Mc. CORMICK“ in „DERING“.

Z rezervnimi deli naših kosilnih strojev lahko iz naše zaloge takoj postrežemo.

Vse po najnižji dnevni ceni.

Lične in cenene žične mreže, pletene s strojem iz najboljših v ognju pocinkane žice za OGRAJE VRTOV IN DREVESNIC, vsakovrstne ŽIČNE TKANINE iz železne, pocinkane in medene žice za STROJE, MLINE IN OKNA, ELASTIČNE POSTELNE MREŽE iz galvanizirane žice na lesenem okvirju v različnih velikostih, raznovrstna SITA, REŠETA in razne LESNE IZDELKE (suho robo) za hišno in kuhinsko uporabo izdeluje in dobavlja po najnižjih dnevnih cenah:

EVGEN IVANC, Sodružica Slovenija.

tovarna žičnih tkanin in pletenin, trgovina s sitarskim in lesenim blagom

Zahtevajte ponudbe in ilustrirani cenik brezplačno.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice ■ v LJUBLJANI ■

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po 4% (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

Vsako množino dobrega slavonskega

SENA

dobavlja po zelo ugodnih cenah firma

FRAN JENKO

Ljubljana,

Krekov trg št. 10.